

Politolog Rostislav Iščenko: UKRAJINA - PARADOX NEZROZENÉHO NÁRODA

- CZ24 News | 22. dubna 2023

UKRAJINA/USA: USA se zpočátku domnívaly, že se Ukrajina v důsledku rozsáhlé ruské vojenské operace během několika týdnů zhroutí. Jejich plány proto zpočátku vylučovaly vojenskou pomoc Kyjevu.

Washington předpokládal, že se zaměří na ekonomické sankce proti Rusku a na jeho politickou izolaci, a věřil, že tyto dvě páky budou stačit k tomu, aby Moskva do šesti až dvanácti měsíců přiznala porážku v boji se Západem.

USA rychle zjistily, že sankce nebudou fungovat tak, jak si myslely, a že politické izolace Ruska nedocílí, ale v rozporu se zdravým rozumem to nijak zvlášť neřešily, nehledaly cestu k usmíření, ale vsadily na porážku Moskvy na bitevním poli, o níž s radostí informovaly celý svět.

Mnozí stále poukazují na tento rozpor jako na důkaz nedostatečného amerického politického plánování. Jak je to jen možné, že se Američanům podařilo okamžitě v takové míře nadhodnotit schopnost Ukrajiny klást odpor, že už několik týdnů před katastrofou ji proměnili v její šanci zvítězit na bojišti?

Nyní už Washington v toto "vítězství" nevěří a opět horečně hledá únikové cesty, ať už formou hrozby Rusku evropskou válkou, nebo trubením na poplach ohledně separatistického příměří za

cenu neformálního (bez právního uznání) přenechání části bývalých ukrajinských území, která již stejně jsou součástí Ruska. Vždyť tomu „vítězství“ Američané tak věřili. A to poměrně dlouho. Prakticky až do konce ledna 2023.

Jistě, úroveň amerických politiků a diplomatů za posledních třicet let kriticky poklesla, ale USA mají poměrně profesionální soukromé think-thanky, státní zpravodajské služby a konečně i armádu, která sice není nijak geniální, ale je vycvičená v prostém kalkulu potenciálu válčících stran – což zase není nijak zvlášť obtížné. Kde se vzala taková fatální chyba, která stojí USA prakticky okamžitou ztrátu naděje na vítězství v globální konfrontaci?

Teoreticky byl výpočet USA správný. Na začátku totiž Američané zjistili, že Rusko se rozhodlo neválčit s Ukrajinou v americkém stylu, vyzkoušeném na Jugoslávii, Iráku a dalších nešťastnících, ale chce podpořit ukrajinskou opozici demonstrací vojenské síly, aby se k moci dostal adekvátní režim, který by vybudoval normální vztahy s Moskvou a odstranil tak hrozbu NATO ze společných hranic, aniž by Ukrajinu zničil.

Washington samozřejmě takový dar nečekal a měl z něj velkou radost. V důsledku toho mohl režim Zelenského rozmístit své ozbrojené síly, mobilizovat, vytvořit si na frontě obrovskou početní převahu a dokonce zahájit v druhé polovině roku 2022 na některých úsecích fronty protiofenzívu. Američané naopak dostali čas na to, aby ukrajinskou armádu urychleně vyzbrojili. Nečekaná možnost organizovaného odporu na Ukrajině měla USA vynahradit neúspěch jejich plánu na finanční a ekonomický blitzkrieg proti Rusku.

Jednoduchý výpočet ukázal, že ačkoli Ukrajina nemá nominálních 42 milionů obyvatel, jak tvrdí Kyjev, přesto na Kyjevem kontrolovaných územích muselo na začátku speciální operace žít 30-35 milionů občanů. Obvykle se za maximum možného považuje mobilizace 10 % celkového počtu obyvatel země (v tomto případě to dávalo 3-3,5 milionu lidí). Země, které se rozhodly obětovat vlastní ekonomiku ve prospěch vítězství a přešly na stranu spojenců (např. Bulharsko v první světové válce), však dokázaly mobilizovat 20-25 % celkového počtu obyvatel.

Pokud někde došlo k mobilizaci 30 %, nebo dokonce 50 % obyvatelstva země, jednalo se o zcela výjimečnou situaci (jako paraguayská válka v letech 1864-1870). S takovou úrovní mobilizace se nedalo počítat, ale Američané odhadovali ukrajinský mobilizační potenciál na 3-5 milionů lidí (přikláněli se k nižšímu číslu). Ukrajinští politici tvrdili, že jsou schopni mobilizovat 5-6 milionů lidí.

I tři miliony jsou na současné poměry hodně. Dnes, po roce bojů, se ukrajinské ztráty odhadují na přibližně 300-400 tisíc celkem (padlých, zraněných a odpadlých z jiných důvodů), 200 tisíc nevratných ztrát, z toho 100-150 tisíc zabitých. To je pravděpodobně podhodnocený odhad (i když obecně s ním američtí a ruští vojáci s určitými výhradami souhlasí a neoficiálně i ti ukrajinští), ale i kdybychom vzali 300 tisíc obětí za 14 měsíců bojů na Ukrajině, je to jen 10 % ze tří milionů, resp. 6 % z pěti milionů.

Jinými slovy, Ukrajina by musela být ve válce 3-4 roky, než by se ztráty staly kritickými. Během této doby by nevratné ztráty měly dosáhnout 30 % personálu a ukrajinská armáda by začala prudce ztrácet bojeschopnost. Dostupnost munice byla odhadována jako dostatečná pro nejméně dva roky intenzivních bojových operací.

Stejně tak byla značně nadhodnocena schopnost uvést do provozu techniku drženou v armádních skladech. Jediným poměrně objektivně hodnoceným problémem byla ruská vzdušná převaha, která měla být kompenzována rozvinutou protivzdušnou obranou a masivním využitím bezpilotních letounů, včetně úderných.

Ukrajina sama přecenila své technické možnosti a zásoby munice. Nikdo v Kyjevě neměl představu o skutečném obrazu rozkrádání vojenského majetku. Existoval lidský potenciál čítající asi 30 milionů občanů. A z toho vycházely všechny kalkulace. A ty ukázaly, že v prvním roce by Ukrajina byla schopna vytvořit na frontě naprostou početní převahu nad ruskou armádou, kterou by mohla udržet nejméně dva až tři roky, přičemž by mohla vést i aktivní útočné operace.

USA očekávaly, že Rusko bude nuceno mobilizovat kolem 2 až 3 milionů mužů, aby udrželo rovnováhu sil. Není náhodou, že taková čísla troubili i naši domácí /čti: ruští/ stoupenci totální mobilizace, kteří snadno podlehli americké informační propagandě a už půl roku čekají na druhou, třetí a všechny další vlny mobilizace.

I když se odhalil skutečný stav ukrajinských skladů zbraní a kritický nedostatek munice, Washington věřil, že nejdůležitější je dostatek lidí a že vybavení a munice se dají sehnat, když ne v dostatečném, tak alespoň ve slušném množství. Nedostatek technického vybavení by byl kompenzován počtem.

Mimochodem, Bachmut ukázal, že tento koncept v zásadě funguje. Pokud máte dostatek „potravy pro děla“, kterou předhodíte bez jakékoli lítosti na porážku, můžete technicky lepšího, ale početně slabšího nepřítele zadržet, dokud se nevyčerpají zásoby živé síly. Pokud byla Ukrajina schopna každý den vrhat do boje další mobilizované, aby nahradili ty, kteří byli zabiti, byl postup velmi pomalý a občas se dokonce zastavil. Abychom pochopili, jak Washington tuto válku viděl, stačí si Bachmut vztáhnout na celou frontu.

V roce 2022 USA dokonce očekávaly, že porazí ruskou armádu na Ukrajině na úkor drtivé přesily ukrajinské armády. Zdůrazňuji, že USA nedoufaly v úspěšnou ukrajinskou ofenzivu na ruském území (ani na Krymu). Doufaly maximálně v to, že Kyjev bude schopen nastolit kontrolu nad svými hranicemi (z roku 2013) všude, včetně Donbasu, kromě Krymu.

USA se pokusily uplatnit na Ukrajině švýcarskou koncepci národní obrany z konce dvacátého století, podle níž masová armáda (ve Švýcarsku ozbrojený lid) v totální válce na celém území státu (včetně velkých měst) vytvoří technicky nepřijatelné podmínky pro vítězství technicky silnějšího nepřítele. K těmto nepřijatelným podmínkám patří jednak vlastní ztráty nepřítele, které jsou příliš vysoké, jednak nutnost bojovat prakticky s celým národem, nebo alespoň s jeho mužskou částí.

Vzpomínáte si, jak se na základě rozkazu Zelenského rozdávaly v prvních dnech SVO ve velkých ukrajinských městech zbraně komukoli po desetitisících? Jak se zároveň masivně vytvářely jednotky a útvary územní obrany? Jednalo se o pokus realizovat koncepci ozbrojeného lidu.

V roce 2022 si Američané mysleli, že uspěli. Rusko zahájilo částečnou mobilizaci až v září. Do té doby postavila Ukrajina do zbraně na sedm set tisíc mužů, získala na celé frontě čtyřikrát až pětikrát větší převahu, což umožnilo zastavit ruskou ofenzivu a na některých místech provést omezené protiofenzivní operace. Kyjev nehodlal zastavit ani mobilizaci a na podzim roku 2022 oznámil záměr mobilizovat v roce 2023 další přibližně milion mužů.

To odpovídalo uvedenému počtu ukrajinského obyvatelstva pod kontrolou Zelenského a umožnilo Američanům doufat, že masovou likvidací ukrajinských občanů mohou postavit Rusko před volbu: buď umožnit stabilizaci fronty a přechod k delší poziciční válce (což by Američanům rozvázalo ruce na čínském směru), nebo masovou mobilizací vyrovnat počet vojsk a pokusit se prolomit frontu a dokončit boje během jedné nebo dvou hloubkových operací (což by způsobilo potíže ruské ekonomice a snížilo životní úroveň občanů, a tak by vznikly podmínky pro sociální destabilizaci ruského státu).

A právě zde se ukázalo, že zatímco problémy s technikou a zejména se spotřebním materiálem

včetně munice lze nějak vyřešit tím, že je USA nakoupí pro Ukrajinu z celého světa, problém udržení (natož vybudování) početního stavu ukrajinských ozbrojených sil je neřešitelný. O milionu nových mobilizovaných nemohla být řeč.

I ty nejoptimističtější zdroje odhadují stav UA tak, že Kyjev byl schopen mobilizovat 400-500 tisíc mužů, z nichž 100 tisíc již bylo ztraceno. Ve skutečnosti ukrajinské a americké zdroje odhadují výsledky mobilizace v roce 2023 mnohem pesimističtěji. Již v únoru se odhad celkového počtu ukrajinských silových struktur snížil z 900 tisíc na 700 tisíc. V souladu s tím klesl odhad ukrajinských ozbrojených sil na 500 tisíc mužů, z nichž 350 tisíc je přímo na frontě. Zbytek je zhruba rovnoměrně rozdělen mezi strategické rezervy připravené k ofenzívě a jednotky střežící ukrajinskou hranici od Blegorodu po Černigov a dále k polským hranicím.

Na začátku dubna nařídil Zelenskij mobilizaci dalších 100 000 mužů, ale o úspěchu další mobilizační vlny zatím nemáme žádné zprávy. Naopak, ukrajinská armáda si stěžuje, že noví rekruti nejenže přicházejí nevycvičení (pár dní poté, co je zastihli na ulici, jsou již na frontě), ale také nepokrývají ztráty, které vojáci utrpěli. Jinými slovy, armáda se nadále početně zmenšuje a kvalitativně zhoršuje.

Právě z tohoto důvodu se Američané náhle v únoru letošního roku přesunuli od optimistických hodnocení o vedení opotřebovací války s Ruskem na Ukrajině ke sdělení, že letošní léto a podzim budou pro Ukrajinu kritické. Při současných "úspěších" mobilizace a počtu obětí by totiž UA mohla do podzimu vyčerpat všechny své rezervy, načež by se jakýkoli průlom na frontě stal pro Kyjev kritickým.

Kde udělali Američané chybu? Kam se poděly miliony ukrajinských "vlastenců"?

Američané udělali stejnou chybu jako mnozí ruští experti. Zaměnili papírový ukrajinský národ "vytvořený" propagandou za skutečný. Přitom kdyby poslouchali, co "Ukrajinci" říkají na svých Majdanech a v mezidobí, slyšeli by, že se nazývají "evropským národem" a za svůj cíl považují "evropskou integraci". Je to eurointegrace, nikoliv vytvoření vlastního prosperujícího ukrajinského státu.

Američané byli oklamáni tím, co jim dlouho pomáhalo. Právě touha "Ukrajinců" být "Evropany" jim zajistila, že se přestali starat o vlastní stát, který může být na jakémkoli Majdanu klidně zničen. Vždyť ho vlastně nikdo nepotřebuje - v Evropě už je mnoho států a žít v Česku, Německu nebo Španělsku je v každém případě lepší než na Ukrajině. Přečtěte si na sociálních sítích, jak se ukrajinští "vlastenci", kteří se již stihli osobně integrovat do EU, chlubí svým novým bydlištěm těm, kteří neměli to štěstí a zůstali na Ukrajině, potom vše pochopíte.

Ukrajinci nejsou Švýcaři, kteří uhájili svou nezávislost proti Rakušanům, Savojcům, Burgundánům a Francouzům. Kterí se nehodlali "integrovat do Evropy", ale chtěli si vybudovat vlastní Švýcarsko, počínaje prvními třemi zbídačenými lesními kantony. Ukrajinci nejsou Američané, kteří uhájili svou nezávislost na tehdejším globálním britském impériu. Ukrajinci jsou bývalí Rusové, kteří tak moc chtěli být Evropany, až přestali být Rusy. Je mezi nimi jistý počet zhrzených vlastenců, ale většina z nich Rusko nenávidí, protože věří, že je to zlovolná Moskva, která jim brání stát se Evropany a žít šťastně až do smrti.

Na počátku SVO Západ ukvapeně otevřel dveře ukrajinským uprchlíkům. Američané doufali, že 2-3 miliony "aktivistů" (či spíše "aktivistek"), kteří se přesunou do Evropy, vytvoří dostatečný informační tlak, aby přesvědčili Evropany, že na Ukrajině probíhá "genocida mladého národa", aniž by to výrazně ovlivnilo mobilizační potenciál země.

Rychle se však ukázalo, že nejméně 50 % ukrajinských občanů, kteří byli na začátku SVO po ruce,

využilo možnosti opustit Ukrajinu. Třetina z nich se přestěhovala do Ruska (většina z nich spolu s územími) a dvě třetiny (bez území) se osobně integrovaly do Evropy.

Reálný mobilizační potenciál Ukrajiny se na počátku SVO odhadoval na tři miliony (nadhodnocený na pět milionů), ale po emigraci poloviny původních občanů klesl asi na jeden a půl milionu. Současně si připomeňme, že koncem loňského podzimu už měla Ukrajina ve zbrani nejméně 900 tisíc lidí.

V té době už byli všichni ochotní i ti méně ochotní na frontě. I dalších pět měsíců probíhala mobilizace, byť s velkými problémy. Porovnáme-li přibližný počet dostupných aktivních bajonetů a přibližný odhad ztrát, vyjde nám, že Ukrajina už zmobilizovala milion sto až milion dvě stě tisíc lidí. Jinými slovy, mobilizační potenciál je prakticky vyčerpán. Zbytek buď bojovat nechce, nebo chce, ale na straně Ruska proti Ukrajině. Další jeden a půl milionu potenciálních “obránců vlasti” je buď na osvobozených územích, nebo už v Evropě. Nejméně milion Ukrajinců způsobilých k vojenské službě je v zemích EU (podle jejich vlastních odhadů).

“Mladý národ” zkrátka nebyl ochoten bránit svou nezávislost, umírat za svůj stát, a tím pohřbil všechny americké plány na zatažení Ruska do vleklé opotřebovací války. Nyní musí Washington přesvědčit Poláky, aby šli do války s Ruskem. Zajímavé však je, že ještě žádná válka nezačala, a už 30 % dotázaných Poláků uvedlo, že v případě konfliktu s Ruskem emigrují dále do EU, místo aby bránili svou vlast. Úzký kontakt s Ukrajinci tedy musel mít vliv.

V rámci holých čísel si Američané nevedli špatně, ale lidský faktor sehrál nepředvídatelnou roli.

AUTOR: Rostislav Iščenko

ZDROJ: UKRAJINA.RU

Překlad: PhDr. Jana Görčošová/Nová Republika